

EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII DE CLASA A VIII-A
Anul școlar 2020-2021

Limba și literatura română

Model pentru proba scrisă la limba română

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timp de lucru efectiv este de două ore.**

Profesor Luminița Belcin

Subiectul I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate:

Textul 1

„Pe verdea margine de șanț
Creștea măcelul singuratic,
Dar vântul serii nebunatic
Pofti-ntr-o zi pe flori la danț.
Întâi pătrunse printre foi,
Și le vorbi cu voce lină.
De dorul lui le spuse-apoi,
Și suspină cum se suspină...
Și suspină cum se suspină...”

Albeața lor de trandafiri,
Zâmbind prin roua primăverii
La mângâierile-adierii
A tresărit cu dulci simțiri.
Păreau năluci de carnaval
Cum se mișcau catifelate,
Gătite toate-n rochi de bal,
De vântul serii sărutate,
De vântul serii sărutate.

Scăldate-n razele de sus,
Muiate în argintul lunii,
S-au dat în brațele minciunii,
Și rând pe rând în vânt s-au dus.
Iar vântul tainic le șoptea,
Luându-le pe fiecare,
Ș-un valț* nebun le învârtea,
Un valț – din ce în ce mai tare,
Un valț – din ce în ce mai tare.”

(Alexandru Macedonski, „*Valțul rozelor*”)

*valț - vals

Textul 2

„Dragobetele este o sărbătoare cu tradiții vechi și semnificații adânci în cultura românească, depășind cu mult simbolistica sărbătorii de import Valentine’s Day. Înainte de toate, Dragobetele reprezintă sfârșitul și începutul unui nou anotimp. Câți dintre noi știm altceva despre Dragobete, în afara faptului că este sărbătoarea românească a iubirii, celebrată pe 24 februarie? Veți fi plăcut surprinși să aflați câte tradiții și obiceiuri românești s-au țesut în jurul acestei sărbători de-a lungul timpului, multe dintre ele fiind respectate chiar și în ziua de azi.

Legendarul Dragobete era o divinitate din mitologia tracică, asimilat cu Eros (în mitologia greacă) sau Cupidon (zeul dragostei în mitologia romană). Etimologic, numele provine de la două cuvinte slave vechi: „*dragu*” (care înseamnă drag) și „*biti*” (însemnând a fi). „*Dragubiti*” însemna deci „*a fi drag*”. În timp, numele slav a suferit transformări, astfel că, în perioada Evului Mediu, „*Dragubiti*” era sinonim cu „*Vobretenia*”, „*Rogobete*” sau „*Bragovete*” – nume foarte asemănător denumirii pe care o știm astăzi cu toții, Dragobete.

În calendarul creștin-ortodox, Dragobetele se sărbătorește pe 24 februarie, de „Întâia și a doua aflare a Capului Sf. Ioan Botezătorul”. Fiul Babei Dochia, Dragobete este cunoscut ca fiind nașul cosmic al păsărilor și al animalelor – de ziua lui, păsările își găsesc perechea și-și fac împreună cuiburi noi. De aici a fost împrumutată și ideea logodnei între doi tineri îndrăgostiți chiar în ziua de Dragobete. Asemeni făpturilor necuvântătoare (care erau considerate mesagerele zeilor), obiceiul de a-ți găsi perechea și de a te logodi în această zi a

fost preluat și în rândul oamenilor. În folclorul românesc, băieții urmăreau fetele pe care le îndrăgeau și le sărutau în văzul lumii de Dragobete – de unde și expresia „*Dragobetele sărută fetele*”. Dogmele satului tradițional românesc nu acceptau sub nicio formă astfel de practici într-o zi obișnuită, excepția de la regulă reprezentând-o doar această zi.

Tot din folclorul românesc aflăm că Dragobetele a fost transformat de Maica Domnului în Năvalnic, o buruiiană de leac folosită în trecut pentru vrăjile de dragoste. Există mai multe legende care relatează cum s-ar fi întâmplat asta, iar una dintre ele spune că Dragobetele ar fi încercat să o facă pe Maica Domnului să se îndrăgostească de el; nu a reușit, iar ea l-a transformat în Năvalnic. O altă legendă spune că Dragobete, un tânăr cu părul negru ca abanosul și ochii verzi ca iarba muntelui, reușea să trezească iubirea în inima tinerelor fete doar cântând din fluier. I-a învățat pe oameni să iubească timp de sute de ani, iar atunci când și-a îndeplinit sorocul, Maica Domnului l-a transformat în Năvalnic, plantă care renaște în fiecare primăvară.

Indiferent de legenda din spatele acestei plante, Năvalnicul a ajuns să fie purtat și astăzi la sânul tinerelor fete, împăturit în punguțe de mătase; obiceiul spune că, astfel, tinerele fete reușesc să „farmece” flăcăii și să se îndrăgostească de ele. E drept însă că în unele sate din România există și varianta modernizată a acestui obicei, conform căreia năvalnicul nu este împăturit într-o punguță de mătase, ci într-o bancnotă (se spune că aceasta alungă ghinionul și ține dușmanii la distanță). Sărbătoarea specifică odinioară doar Olteniei și Munteniei s-a extins, ușor-ușor, în Transilvania și Moldova, adică în zonele în care nu a existat niciodată. Cel puțin așa povestesc etnologii.

Așa se face că, fără să fie denumită ca atare și fără să-i fie dedicată o zi anume, Dragobetele se sărbătorește astăzi în toate zonele țării. De exemplu, tinerii ardeleni se întâlnesc în prima săptămână din postul Paștelui (cu precădere în sâmbăta Sfântului Toader), culeg flori de primăvară și petrec împreună, sărbătorind astfel dragostea.

Tradiția Lioarei, întâlnită în Transilvania, este asemănătoare tradiției Dragobetelui: într-o anumită zi din postul Paștelui, fetele din sat se întâlneau în fața unui măr sau păr înflorit, își făceau cununite din florile sale și, purtându-le, deveneau surori de cruce. „Surorile” apelau la diverse incantații în timpul acestui ritual.

Astfel, una dintre ele cânta: „*Lioară, lioară, / Flori de primăvară, / Hai deți să culegem / Mândre floricele*”, iar cealaltă răspundea: „vrei să fii surata mea?”. Răspunsul „vreau să fiu surată până la moarte” echivala cu un legământ similar celui al fraților de cruce, folosit în tradițiile din sudul țării. (În Oltenia și Muntenia, ziua de Dragobete era cea în care se alegeau frățiile și se legau jurăminte între frații de cruce. Băieții sau fetele care făceau parte dintr-o ceată obișnuiau să-și cresteze puțin brațul în formă de cruce, după care își suprapuneau tăieturile ușor sângerânde. Astfel deveneau „frați de cruce” sau „surori de cruce”, ceea ce însemna că unul era foarte prezent în viața celuilalt și participă la toate evenimentele – fie ele triste sau fericite).

Ritualul culegerii primelor flori de primăvară este întâlnit în toată Transilvania. Feciorii oferă fetelor buchetele din aceste flori, iar fetele trebuie să-i sărute, ca să fie iubite tot anul. Se spune apoi că fetele care obișnuiesc să se spele pe cap cu flori de iederă și corn în ziua de

Sfântul Toader vor avea noroc în dragoste tot anul.”

(adaptare din surse on-line)

A. Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează două sinonime ale termenului Dragobiti în perioada medievală. 2 puncte

2. Dragobetele se sărbătorește:

a) doar în Dobrogea;

b) în Oltenia și în Muntenia;

c) nicăieri în România;

d) în Oltenia, Muntenia, Moldova și Transilvania. 2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

3. La tradiția Lioarei, care are loc la începutul primăverii în Transilvania, participă:

a) artiști plastici;

b) elevi și profesori;

c) fetele din satele ardelenesti;

d) tâmplarii. 2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

4. În poezia „Valțul rozelor” de Alexandru Macedonski, tema este:

a) natura și iubirea;

b) copilăria;

c) trecerea timpului;

d) libertatea; 2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-se pe informațiile din text. 6 puncte

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a) Măceșul singuratic crește în vârful muntelui.		
b) Florile păreau niște năluci de carnaval.		
c) Florile sunt ignorate de vântul nebunatic.		
d) Dragobetele este o sărbătoare de import.		
e) Dragobetele a fost transformat de Maica Domnului în Năvalnic.		
f) Fiul Dochiei este nașul cosmic al păsărilor și al plantelor.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual din fiecare dintre fragmentele de mai jos:

6 puncte

a) *„Păreau năluci de carnaval*

Cum se mișcau catifelate,

Gătite toate-n rochi de bal,

De vântul serii sărutate,”

b) *„Ritualul culegerii primelor flori de primăvară este întâlnit în toată Transilvania. Feciorii oferă fetelor buchetele din aceste flori, iar fetele trebuie să-i sărute, ca să fie iubite tot anul. Se spune apoi că fetele care obișnuiesc să se spele pe cap cu flori de iederă și corn în ziua de Sfântul Toader vor avea noroc în dragoste tot anul.”*

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului între poezia „Valțul rozelor” de Alexandru Macedonski și fragmentul de text nonliterar.

6 puncte

8. Consideri că Dragobetele este o sărbătoare cu tradiții vechi în cultura românească? Justifică-ți răspunsul, în 50-80 de cuvinte, valorificând informațiile din textul nonliterar.

6 puncte

9. Asociază poezia „Valțul rozelor” de Alexandru Macedonski cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50-80 de cuvinte, prezentând o asemănare și o deosebire dintre ele.

6 puncte

B. Scrie răspunsul corect pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Încercuiește semivocala din cuvintele „muiate” și „sărbătoare”.

2 puncte

2. Sunt derivate toate cuvintele din seria:

- a) dorul, adânci, celebrată;
- b) singuratic, românesc, tainic;
- c) nebunatic, tradiție, surprinși;
- d) adiere, vechi, ziua.

2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

3. Rescrie enunțul *Ritualul culegerii primelor flori de primăvară este întâlnit în toată Transilvania.*, înlocuind cuvântul *ritualul* cu un sinonim și termenul *primelor* cu un antonim.

4 puncte

4. Transcrie din fragmentul de mai jos trei substantive aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza: „*Dragobetele este o sărbătoare cu tradiții vechi și semnificații adânci în cultura românească, depășind cu mult simbolistica sărbătorii de import Valentine’s Day.*”

6 puncte

5. Rescrie propoziția următoare, punând verbul la mod indicativ, timp mai-mult-ca-perfect: „*Și le vorbi cu voce lină*”.

6 puncte

6. Alcătuiește un enunț asertiv în care pronumele personal „*le*” să aibă funcția sintactică de complement direct și un enunț interogativ în care pronumele personal „*ele*” să aibă funcția sintactică de atribut.

6 puncte

7. Completează spațiile libere din textul de mai jos cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze: „..... (a afla – mod imperativ, numărul plural) *câte tradiții și obiceiuri românești s-au țesut în jurul acestei sărbători de-a lungul timpului, multe dintre ele*..... (a fi – mod indicativ, timp prezent) *respectate chiar și în ziua de azi.*”

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Realizează un text narativ de cel puțin 150 de cuvinte în care să prezinți o întâmplare petrecută în cadrul unui eveniment festiv la care ai participat și care să cuprindă prezentarea unei emoții/ a unui sentiment din timpul acestuia, o secvență narativă, una descriptivă și una explicativă.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;

- redactarea compunerii – 8 puncte;

(marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020-2021
Limba și literatura română
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Model

- Se punctează orice alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.
- În cazul itemilor obiectivi, alegerea de către elev a două variante de răspuns duce la anularea rezolvării exercițiului respectiv.

Subiectul I

70 de puncte

A.

1. câte 1 punct pentru notarea corectă a sinonimelor selectate din textul 2 (de exemplu, *Vobretenia,, Rogobete, Bragovete*); **2 x1 punct = 2 puncte**
2. scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: d) **2 puncte**
3. scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: c) **2 puncte**
4. scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: a) **2 puncte**
5. câte 1 punct pentru stabilirea corectitudinii/ incorectitudinii fiecăruia dintre enunțuri **6x1 punct = 6 puncte**

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a) Măceșul singuratic crește în vârful muntelui.		x
b) Florile păreau niște năluci de carnaval.	x	
c) Florile sunt ignorate de vântul nebunatic.		x
d) Dragobetele este o sărbătoare de import.		x
e) Dragobetele a fost transformat de Maica Domnului în Năvalnic.	x	
f) Fiul Dochiei este nașul cosmic al păsărilor și al plantelor.	x	

6. - câte 2 puncte pentru menționarea fiecărui tipar textual din fiecare dintre fragmentele date: a) descriptiv; b) narativ; **2x2 puncte = 4 puncte**
 - câte 1 punct pentru formularea fiecărui răspuns în câte un enunț **2x1 punct = 2 puncte**
7. – precizarea unei legături la nivelul conținutului, care se poate stabili între cele două texte date (de exemplu, tema iubirii și a naturii); **2 puncte**
 - prezentarea legăturii precizate: prezentare adecvată și nuanțată – 3 puncte; schematică – 2 puncte; încercarea de prezentare – 1 punct **3 puncte**
 - respectarea numărului minim de cuvinte **1 punct**
8. – menționarea răspunsului la întrebarea dată **1 punct**
 - motivarea răspunsului menționat, valorificând textul dat: nuanțat și adecvat, cu valorificarea textului dat – 4 puncte; schematic, cu valorificarea textului dat – 2 puncte; tendință de generalizare, încercare de motivare, lipsa de valorificare a textului – 1 punct **4 puncte**
 - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli – 1 punct, 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
9. – precizarea unui alt text literar studiat sau citi ca lectură suplimentară asociat textului 1 **1 punct**

- câte 2 puncte pentru prezentarea asemănării și a deosebirii adecvate – 2 puncte; simpla precizare a asemănării/ a deosebirii – 1 punct **2x2 puncte = 4 puncte**

- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**

B.

1. câte 1 punct pentru încercuirea corectă a semivocalei din cuvintele „muiate” și „sărbătoare” **2x1 punct = 2 puncte**

2. scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **2 puncte**

3. câte 2 puncte pentru înlocuirea corectă a fiecărui cuvânt indicat (de exemplu, *Ceremonialul culegerii ultimelor flori de primăvară este întâlnit în toată Transilvania.*) **2x2 puncte = 4 puncte**

4. – câte 1 punct pentru transcrierea oricăror trei substantive (de exemplu: *dragobetele, o sărbătoare, cu tradiții, sărbătorii* etc.) **3x1 punct = 3 puncte**

- câte 1 punct pentru precizarea fiecărui caz (de exemplu, *Dragobetele- N, cu tradiții – Ac, sărbătorii – G*) **3x1 punct = 3 puncte**

6 puncte

5. rescrierea enunțului punând verbul la mai-mult-ca perfect **6 puncte**

6. – câte 2 puncte pentru alcătuirea unui enunț asertiv, în care pronumele personal „le” să aibă funcția sintactică de complement direct (de exemplu, *Fetele le adună la începutul primăverii.*) și a unui enunț interogativ în care pronumele personal „ele” să fie atribut (de exemplu, *Bluzele de pe ele sunt noi?*) **2x2 puncte = 4 puncte**

- câte 1 punct pentru corectitudinea enunțului (logică și gramaticală) **2x1 punct = 2 puncte**
6 puncte

7. câte 2 puncte pentru completarea spațiilor libere din textul dat cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze (aflați, sunt). **3x2 puncte = 6 puncte**

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte

- adecvarea conținutului la cerință prin prezentarea unei întâmplări petrecute la un eveniment festiv: în totalitate – 2 puncte, parțial cu divagații – 1 punct **2 puncte**

- existența unui indice de timp și a unui spațiu **2 puncte**

- prezentarea unei emoții/ a unui sentiment, resimțită/ resimțit în timpul evenimentului: nuanțată – 2 puncte, schematică – 1 punct **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru redactarea fiecăreia dintre secvențele solicitate (narativă, descriptivă, explicativă) cu respectarea tiparului textual: în totalitate – 2 puncte; parțial – 1 punct

3x2 puncte = 6 puncte

puncte

Redactarea compunerii – 8 puncte

- marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**

- coerența textului – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**

- proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**

- corectitudinea gramaticală – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**

- claritatea exprimării ideilor – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
- respectarea normelor de punctuație (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
- lizibilitatea **1 punct**

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.